

Jakub Kwaśny*, *Arkadiusz Mroczek***

GOSPODARKA KRAKOWA NA TLE POLSKICH METROPOLII

1. WSTĘP

Kraków, będący drugim pod względem ludności miastem Polski, ze względu na swe walory historyczne jest stosunkowo szeroko rozpoznawany, także poza granicami kraju. Dla wielu ludzi ma on niezaprzeczną wartość sentymentalną, dla większości jest atrakcyjny turystycznie. Celem tego artykułu jest nakreślenie sytuacji gospodarczej Krakowa na tle trzech pozostałych największych miast Polski oraz odpowiedź na pytanie, czy i w jakim stopniu Kraków wyróżnia się spośród nich pod względem gospodarczym.

Tekst opiera się na krótkiej analizie porównawczej czterech największych miast Polski, w tym Krakowa. W artykule użyto ogólnodostępnych danych, zaczynając od powszechnie stosowanych wskaźników rozwoju gospodarczego, takich jak PKB, PKB *per capita* i danych o rynku pracy oraz przedsiębiorczości. Następnie wzięto pod uwagę miejskie finanse, co pozwoliło uzupełnić obraz badanych gospodarek. Uwzględniono także dane na temat społeczności akademickiej badanych miast, która wydaje się ważna z punktu widzenia nowoczesnych sektorów gospodarki. W końcowej części zbadano ruch turystyczny i wydarzenia kulturalne, co okazało się bardzo pomocne w ukazaniu specyfiki Krakowa.

2. POTENCJAŁ NAJWIĘKSZYCH MIAST POLSKI

Aby zobrazować potencjał największych polskich miast, w tabeli 1 zebrano dane na temat liczby ludności i PKB wytwarzanego na ich terenie¹.

---

* Mgr, asystent w Zakładzie Studiów Regionalnych UE w Krakowie.

** Mgr, asystent w Zakładzie Studiów Regionalnych UE w Krakowie.

¹ Opracowując dane do tabeli 1, wzięto pod uwagę miasta, a nie aglomeracje, w których skład niektóre z nich wchodzi. Przyjęcie tej konwencji jest pewnym uproszcze-

Tabela 1

Liczba ludności według faktycznego miejsca zamieszkania
oraz PKB wybranych polskich miast

Miasto	Ludność (2008 r.)	PKB w 2007 r. (w mln zł)	Miasto	Ludność (2008 r.)	PKB w 2007 r. (w mln zł)
Warszawa	1 709 781	160 560	Poznań	557 264	35 208
Kraków	754 624	37 003	Gdańsk	455 581	10 478 ^a
Łódź	747 152	28 278	Szczecin	406 941	16 163
Wrocław	632 162	28 923	Katowice	309 621	34 261 ^a

^a Dane dla podregionu.

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Łatwo zauważyć, że Warszawa wyraźnie góruje nad pozostałymi miastami zarówno pod względem ludnościowym, jak i PKB. Żadne z pozostałych miast nie osiąga nawet połowy liczby ludności stolicy, a PKB kolejnego pod tym względem Krakowa nie osiąga nawet jednej czwartej wartości PKB stolicy. Kolejne po Warszawie trzy miasta, tj. Kraków, Łódź i Wrocław są pod względem badanych wielkości do siebie dość zbliżone i wydają się dobrym materiałem do porównań. Pozostałe cztery miasta są natomiast mniej ludne, w związku z tym zdecydowano, że w dalszej części tego opracowania sytuację gospodarczą Krakowa rozpatrywać się będzie na tle Warszawy, Łodzi i Wrocławia. Pozwoli to z jednej strony porównać ją do specyficznej i dysponującej, przynajmniej na pierwszy rzut oka, największym potencjałem stolicy, a z drugiej do miast najbardziej pod względem potencjału do Krakowa zbliżonych.

Patrząc na liczbę ludności największych polskich miast, warto jeszcze podkreślić, że Kraków przewyższył pod tym względem Łódź stosunkowo niedawno, bo w roku 2007². Główną przyczyną tego faktu była spadająca od początku lat dziewięćdziesiątych XX w. liczba mieszkańców Łodzi, a nie umiarkowany wówczas przyrost ludności Krakowa. Niemniej jednak nawet ten niewielki przyrost świadczy o lepszej adaptacji gospodarki Krakowa do warunków gospodarczych, które zaistniały w wyniku przemian ustrojowych.

Podstawowym wskaźnikiem używanym przy charakterystyce gospodarek jest PKB *per capita*. Dane dla czterech największych miast Polski zawiera tabela 2.

---

niem, ale pozwala skoncentrować się ściśle na badanych miastach. Przy podejściu „aglomeracyjnym” należałoby uwzględnić, że Trójmiasto zamieszkuje 743 659 osób, a Górnośląski Związek Metropolitalny 1 969 349 osób (GUS 2008), co sprawiłoby, że te obszary byłyby wytypowane do prowadzonej tutaj analizy porównawczej, a jej wyniki różniłyby się znacznie od otrzymanych.

² GUS – Bank Danych Regionalnych.

Tabela 2

Produkt Krajowy Brutto *per capita* (w cenach bieżących)

Miasto/Rok	2006	2007
Kraków	44 529	48 924
Łódź	33 269	37 372
Warszawa	83 933	94 185
Wrocław	40 457	45 623

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Pod względem PKB *per capita* Warszawa jest niekwestionowanym liderem. W stolicy zlokalizowana jest największa liczba central firm, co z pewnością wynika z kilku faktów. Po pierwsze, stołeczność oznacza lepszy dostęp do urzędów centralnych. Po drugie, Warszawa położona jest w zasadzie w centrum kraju, co ułatwia komunikację ze wszystkimi jego częściami, jest przystosowana infrastrukturalnie (lotnisko międzynarodowe) do kontaktów z zagranicą. Przyczyny te można jednak raczej określić jako pierwotne, ale nie najważniejsze. Dla lokalizacji coraz to nowych firm i wynikającego z tego wzrostu gospodarczego przede wszystkim liczą się efekty aglomeracji, czyli lokowania kolejnych przedsiębiorstw w mieście, gdzie rynek, zarówno od strony czynników produkcji i dostawców, jak i odbiorców, jest najbogatszy. Osobną przyczyną tak wysokiego wyniku Warszawy jest też, w pewnym stopniu, występowanie swego rodzaju efektu statystycznego. Skoro w stolicy zarejestrowanych jest najwięcej central firm, to część produkcji wytwarzanej w innych regionach kraju rejestrowana jest w statystykach dla Warszawy.

W tym kontekście wartość PKB *per capita* dla Krakowa nie wygląda źle. Miasto to zarówno w roku 2006, jak i 2007 uplasowało się na drugim miejscu wśród badanych, wyprzedzając Wrocław o, odpowiednio, 10% i 7%, a Łódź o 33% i 30%. Szczególną uwagę warto zwrócić na porównanie z Wrocławiem, bo wydaje się on cieszyć wizerunkiem dynamicznego i dobrze rozwiniętego gospodarczo, czemu zaprzeczać nie ma powodu. Niemniej jednak, choć Kraków wyprzedza Wrocław zauważalnie pod względem PKB *per capita*, to jego wizerunek wydaje się tego faktu nie uwzględniać. Można stwierdzić, że wspomniana wcześniej wartość sentymentalna Krakowa dla przeciętnego mieszkańca Polski dominuje nad współczesnością³.

Charakteryzując miejskie gospodarki, warto spojrzeć na nie przez pryzmat rynku pracy, bo też zdolność do generowania odpowiedniej liczby „dobrych” miejsc pracy jest jednym z podstawowych wyzwań tych gospodarek. Podstawo-

³ Uwagi te są subiektywnymi odczuciami autorów i nie są oparte na systematycznych badaniach, niemniej jednak znajdują potwierdzenie np. w produkcjach medialnych.

wym wskaźnikiem dotyczącym tego rynku jest stopa bezrobocia, o której dane podano w tabeli 3.

Tabela 3

Stopa bezrobocia w wybranych miastach w latach 2006–2009 (w %)

Miasto/Rok	2006	2007	2008	2009
Kraków	5,5	3,8	2,8	3,9
Łódź	11,7	8,5	6,8	b.d.
Warszawa	4,6	2,9	1,9	2,0
Wrocław	8,0	4,5	3,3	b.d.

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS/PUP w Krakowie, Łodzi, Warszawie, Wrocławiu.

Bezrobocie w badanych miastach jest niskie i od 2007 r., z wyjątkiem Łodzi, można stwierdzić, że jest ono zbliżone do stopy „naturalnej”, a jego głównym składnikiem może być bezrobocie frykcyjne. Wyższe wskaźniki dla Łodzi oznaczają z kolei zauważalne problemy strukturalne tego miasta, które w pozostałych trzech nie mają miejsca. Kraków pod względem bezrobocia, tak jak w przypadku PKB *per capita*, plasuje się na drugim po Warszawie miejscu, wyprzedzając nie tylko Łódź, ale także Wrocław. Fakt ten potwierdza dobrą kondycję Krakowa i czyni z niego drugi w kraju rynek pracy.

Innym wskaźnikiem mówiącym o rynku pracy może być poziom średnich wynagrodzeń. Będzie on informował nie tyle o liczbie tych miejsc, co o ich jakości. Dane dla badanych miast zawarto w tabeli 4.

Tabela 4

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2005–2008

Miasto/Rok	2005	2006	2007	2008
Kraków	2 579,09	2 753,21	2 995,18	3 259,63
Łódź	2 401,67	2 500,84	2 698,09	3 002,12
Warszawa	3 613,44	3 789,94	4 099,73	4 504,85
Wrocław	2 649,62	2 797,71	3 048,98	3 415,39

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Pod względem wysokości płac Kraków ustępuje nie tylko stolicy (w 2008 r. płace w niej były o 38% wyższe), ale także nieco Wrocławowi (w 2008 r. zarabiano tam prawie o 5% więcej). Wyższe zarobki we Wrocławiu to lepsza

jakość tamtejszych miejsc pracy. Pamiętając, że pod względem bezrobocia to Kraków wypada nieco lepiej, można stwierdzić, że obydwie miast charakteryzują porównywalne i atrakcyjne na tle kraju rynki pracy, ustępujące wśród badanych miast atrakcyjnością tylko stolicy, a znacznie wyprzedzające Łódź. Można też dodać, że niższe płace są jednocześnie czynnikiem pozytywnie wpływającym na atrakcyjność inwestycyjną danych jednostek terytorialnych, oznaczają bowiem potencjalnie niższe koszty zatrudnienia.

Dla oceny potencjału miast z punktu widzenia finansów można posłużyć się rozmiarami ich budżetów. Można także wziąć pod uwagę dochody i wydatki miast w przeliczeniu na jednego mieszkańca, dzięki czemu pokazana zostanie nie tyle „wielkość” miasta, co jego stopień rozwoju czy nawet zamożność. Odpowiednie dane zebrano w tabeli 5.

Tabela 5

Dochody i wydatki budżetowe *per capita* w badanych miastach

Miasto	Dochody w roku			
	2007	2008	2009 ^a	2010 ^b
Kraków	3 714,38	3 953,74	4 312,74	4400,64
Łódź	3 090,37	3 361,49	3 589,76	3348,02
Warszawa	5 732,24	6 005,33	5 916,95	6023,54
Wrocław	4 207,27	4 143,11	4 330,38	5192,72
Miasto	Wydatki w roku			
	2007	2008	2009 ^a	2010 ^b
Kraków	3 978,88	4 171,50	4 615,94	4365,26
Łódź	3 198,37	3 455,96	3 900,04	3787,44
Warszawa	5 336,94	6 160,66	6 637,24	7352,30
Wrocław	4 173,64	5 046,84	5 721,92	5789,34

^a Wykonania budżetów za 2009 r.

^b Uchwały budżetowe na 2010 r.

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Pod względem dochodów i wydatków w przeliczeniu na jednego mieszkańca największe wartości osiąga Warszawa, co w świetle wcześniejszych rozważań nie może dziwić. Kraków jest natomiast w każdym z badanych okresów na miejscu trzecim, wyprzedzając jedynie Łódź. Wydaje się, że dobra pozycja Wrocławia świadczy nie tylko o zamożności tego miasta, co o stosunkowo sprawnym zarządzaniu, w tym sprawności w przyciąganiu inwestycji. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, iż dochody budżetowe *per capita* Krakowa

i Wrocławia były w latach 2007–2009 na zbliżonym poziomie, a dane z 2010 r. stanowią swego rodzaju prognozę. Istotny jest również poziom zadłużenia Krakowa, który zbliżył się w ostatnim czasie do granic ustawowych, czego efektem jest brak możliwości zaciągania nowych kredytów inwestycyjnych, przekładający się w sposób bezpośredni na niższy poziom wydatków.

3. SEKTOR PRZEDSIĘBIORSTW

Charakteryzując gospodarki największych miast, warto nawet fragmentarycznie odnieść się do przedsiębiorczości i przedsiębiorstw w tych miastach działających. Jednym ze wskaźników obrazujących przedsiębiorczość mieszkańców jest liczba nowo powstających firm. Dane na ten temat zawiera tabela 6.

Tabela 7

Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze

Miasto/Rok	2007	2008	2007 (netto)	2008 (netto)
Kraków	7 861	8 695	119	1 527
Łódź	6 686	6 902	132	649
Warszawa	22 094	22 133	9 359	11 056
Wrocław	6 997	7 383	1 023	2 009

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Pod względem liczby powstających firm stolica góruje nad pozostałymi miastami, co potwierdza jej wyjątkowy potencjał gospodarczy. W kategorii bezwzględnej liczby zarejestrowanych nowych firm Kraków znalazł się na miejscu drugim, wyprzedzając Łódź i Wrocław. Można dzięki temu stwierdzić, że jeśli chodzi o przedsiębiorczą inicjatywę, to wśród krakowian jej nie brakuje i jest ona nie tylko potwierdzeniem dobrej kondycji gospodarki tego miasta, co jednym z jej filarów. Jeśli jednak wziąć pod uwagę liczbę nowo powstałych firm netto, czyli różnicę pomiędzy liczbą firm założonych a zlikwidowanych, to w 2007 r. Kraków wypadł najgorzej, a w 2008 r. wyprzedził tylko Łódź. Może to wskazywać na kilka zjawisk. Po pierwsze, charakter wielu krakowskich firm mógł być raczej sezonowy, co może wynikać np. ze stosunkowo dużej roli turystyki. Po drugie, sektor małych i średnich firm w mieście może przeżywać fazę restrukturyzacji, co objawia się zarówno dużą liczbą likwidacji, jak i rejestracji nowych firm. Po trzecie, warunki działalności w regionie Krakowa mogą być na tyle niekorzystne, że stosunkowo dużo spośród nowo powstałych firm sobie w nich nie radzi. Ten ostatni fakt może być niepokojący, powinien też być

sygnałem dla władz lokalnych, by te bardziej dbały o klimat gospodarczy i warunki funkcjonowania firm.

Innym wskaźnikiem, który warto wykorzystać przy omawianiu kondycji przedsiębiorstw, są nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach *per capita*. Wskaźnik ten obejmuje swoim zasięgiem oprócz MSP także firmy duże i stąd daje szerszy obraz sektora przedsiębiorstw. Jego wartości pokazano w tabeli 8.

Tabela 9

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach *per capita* w latach 2007–2008

Miasto/Rok	2007	2008
Kraków	5 170	5 503
Łódź	6 120	4 512
Warszawa	11 252	12 024
Wrocław	5 943	5 622

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Pod względem nakładów inwestycyjnych Warszawa również dystansuje pozostałe miasta. Na drugim miejscu znajduje się tym razem Wrocław, a Kraków wymiennie z Łodzią zajmują pozycje trzecią i czwartą. Ten niezadowolający poziom inwestycji w krakowskich przedsiębiorstwach wydaje się być jedną z głównych słabości gospodarki tego miasta. W połączeniu z nienajlepszym przyrostem liczby firm wskazuje on, że sektor przedsiębiorstw jest słabą stroną krakowskiej gospodarki. Należy jednak zwrócić uwagę, że dystans Krakowa do Wrocławia w 2008 r. był już stosunkowo mały.

4. CHARAKTERYSTYCZNE SEKTORY KRAKOWSKIEJ GOSPODARKI

W wyniku dotychczasowych rozważań można było dojść do wniosku, że Kraków jest miastem o potencjale zbliżonym do Wrocławia, pod niektórymi względami lepszym, a pod innymi gorszym. Poniżej pokazano kilka wskaźników, w których stolica Małopolski osiąga wskaźniki bardzo wysokie i które zdają się nadawać jej gospodarce odmienną specyfikę. Są to rzeczy zgodne raczej z intuicyjnymi wyobrażeniami, niemniej jednak warto podeprzeć je danymi. Pierwsza porcja tych danych zawarta jest w tabeli 10 i dotyczy liczby studentów i absolwentów szkół wyższych.

Tabela 10

Liczba studentów i absolwentów szkół wyższych w latach 2007–2008

Miasto	Studenci		Absolwenci	
	2007	2008	2007	2008
Kraków	142 692	145 707	28 079	28 137
Łódź	66 215	67 734	11 765	11 502
Warszawa	155 601	157 673	25 817	25 550
Wrocław	103 769	103 953	19 004	20 009

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Okazuje się, że pod względem liczby studentów Kraków tylko w niewielkim stopniu ustępuje zdecydowanie ludniejszej przecież Warszawie. Pod względem liczby absolwentów natomiast nawet przewyższa stolicę. W obydwu zestawieniach Kraków znacznie wyprzedza Wrocław, nie wspominając nawet o Łodzi. Można więc stwierdzić, że stolica Małopolski jest jednym z dwu największych ośrodków akademickich w kraju. Dodatkowych wiadomości na temat kwestii związanych z uczelniami wyższymi mogą dostarczyć dane dotyczące liczby nauczycieli akademickich, które zebrano w tabeli 11.

Tabela 11

Nauczyciele akademicy w 2008 r. według województw

Województwo	Nauczyciele akademicy	
	Liczba	na 100 studentów
Małopolskie	12 385	5,8
Łódzkie	7 777	5,4
Mazowieckie	16 770	4,9
Dolnośląskie	8 801	5,1

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

W tym zakresie dostępne były dane jedynie dla całych województw, co zmusza do stwierdzenia, że otrzymane wyniki są znacznym uproszczeniem. Niemniej jednak, w kategorii bezwzględnej liczby nauczycieli akademickich województwo małopolskie osiąga drugie miejsce w kraju, a jeśli chodzi o liczbę tych nauczycieli na 100 studentów, to Małopolska okazuje się być liderem. Ten drugi wskaźnik dobrze świadczy o jakości kształcenia w tym województwie. Podsumowując ten fragment rozważań, warto podkreślić, że w świetle powyższych danych Kraków jest z pewnością jednym z dwu największych i najważniejszych

ośrodków akademickich kraju. Fakt ten upoważnia z kolei do stwierdzenia, że miasto to może być ośrodkiem szeroko pojętej gospodarki opartej na wiedzy.

Charakteryzując krakowską gospodarkę nie sposób nie odnieść się do sektora turystycznego. Najłatwiej jest to zrobić na podstawie danych dotyczących liczby udzielonych noclegów, które zawiera tabela 12.

Tabela 12

Ruch turystyczny wyrażony liczbą udzielonych noclegów w latach 2007–2008

Miasto	Liczba udzielonych noclegów ogółem		Udzielonych turystom zagranicznym	
	2007	2008	2007	2008
Kraków	2 967 601	2 734 997	1 884 069	1 633 216
Łódź	605 754	651 869	150 239	139 194
Warszawa	3 528 408	3 665 117	1 436 866	1 412 451
Wrocław	1 405 485	1 324 694	496 393	423 982

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Pod względem wszystkich udzielonych noclegów prym wiedzie tutaj Warszawa, niemniej jednak w zakresie przybyszów z zagranicy wygrywa już Kraków. Można przypuszczać, że Warszawa jest nie tyle bardziej atrakcyjna dla turystów krajowych, co raczej jest celem większej liczby podróży służbowych. W związku z tym, za stolicę polskiej turystyki uznać należy zdecydowanie Kraków, co wydaje się być zgodne z powszechnie przyjętymi opiniami. W celu uzupełnienia danych na temat turystyki, warto przyjrzeć się ruchowi pasażerskiemu w portach lotniczych obsługujących badane miasta. Dane na ten temat pokazano w tabeli 13.

Tabela 13

Ruch pasażerów w portach lotniczych w latach 2007–2008

Województwo	Przyloty		Wyloty		Tranzyt	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Małopolskie	1 504 701	1 443 804	1 542 398	1 464 917	21 100	15 240
Łódzkie	150 431	178 713	157 897	177 314	3 221	7 824
Mazowieckie	4 624 701	4 710 454	4 643 775	4 738 332	36 731	11 820
Dolnośląskie	630 252	727 391	650 259	737 931	0	2 898

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

W tym przypadku również z konieczności posłużono się danymi dla całych województw, niemniej jednak ze względu na ograniczoną liczbę portów lotniczych dane te powinny odpowiadać danym dla ich stolic. W większości kategorii góruje tutaj warszawski port lotniczy, co nie powinno być zaskoczeniem, jako że Okęcie odgrywa rolę lotniska centralnego i najważniejszego dla całego kraju. Niemniej jednak, na drugim (w przypadku tranzytu dla 2008 r. na pierwszym) miejscu znalazło się województwo małopolskie. Kraków wydaje się więc być miastem otwartym i mocno powiązanim zarówno z innymi miastami kraju, jak i z całym światem. Z pewnością główną rolę odgrywa tutaj jego turystyczny charakter, niemniej jednak coraz liczniejsze inwestycje w centra usług wyższego rzędu generują także ruch biznesowy.

Ostatnią grupą danych, która została wykorzystana w tej analizie, są informacje na temat infrastruktury kulturalnej, które zebrano w tabeli 14.

Tabela 14

Infrastruktura kulturalna w wybranych miastach w 2007 r.

Miasto	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Institucje kultury	78	34	44	18
Imprezy	12 332	3 833	5 368	1 752
Uczestnicy imprez	1 616 785	287 158	1 576 660	253 357
Zespoły artystyczne	508	213	405	159
Członkowie zespołów artystycznych	8 387	3 523	7 177	2 249
Koła i kluby	1 019	232	435	221
Członkowie kół i klubów	18 300	6 300	9 688	3 886

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

We wszystkich przypadkach, od liczby instytucji kultury przez liczbę imprez i ich uczestników, zespoły artystyczne i liczbę ich członków aż po koła i kluby oraz liczbę ich członków, na pierwszym miejscu plasuje się Kraków. Wyprzedza on drugą w tych kategoriach Warszawę, trzecią Łódź i ostatni tym razem Wrocław. Okazuje się więc, że powszechne przekonanie o Krakowie jako mieście kultury jest jak najbardziej uzasadnione. Z gospodarczego punktu widzenia fakt ten ma jeszcze jeden wymiar. Wskaźniki z tabeli 14, świadcząc o bogactwie oferty kulturalnej miasta, sprawiają, że pod względem kultury oferta Krakowa jest wręcz wyjątkowa. Przekłada się to na jakość życia mieszkańców, ale także powinno mieć wartość w oczach inwestorów. Oferta kulturalna, która generuje wiele możliwości spędzania czasu wolnego, może być zaliczona do tzw. miękkich czynników inwestycyjnych, które poza czynnikami twardymi, jak autostra-

dy czy lotniska, decydują o wyborach inwestycyjnych, również w przypadku podmiotów zagranicznych. Miasto z bogatą ofertą w zakresie kultury jest w stanie zapewnić ciekawe formy spędzania wolnego czasu zagranicznym menedżerom. Z drugiej strony, co równie istotne, przyciąga dużą liczbę studentów i sprawia, że po ukończeniu nauki są oni chętni, aby osiedlić się w Krakowie na stałe. Wzbogacają wówczas sobą krakowski rynek pracy, dzięki czemu inwestorzy mogą zrekrutować interesujące ich kadry.

5. PODSUMOWANIE

Obraz Krakowa, jaki rysuje się po przeprowadzonej wyżej analizie, to drugie co do wielkości miasto w kraju i druga gospodarka miejska pod względem wielkości PKB. Kraków plasuje się także na drugim miejscu wśród czterech największych miast kraju jeśli chodzi o PKB *per capita*, niewątpliwie jest to miasto rozwinięte gospodarczo, a duży dystans do znacznie większej stolicy jest spowodowany właśnie jej stołecznością. Kolejnym wskaźnikiem, który potwierdza dobrą kondycję krakowskiej gospodarki, jest stopa bezrobocia. Niższą wartość tego wskaźnika zanotowano jedynie w Warszawie. Najmocniejszym atutem stolicy Małopolski wydaje się być jednak jej potencjał akademicki, będący bazą do rozwoju nowoczesnych sektorów gospodarki, w tym usług wyższego rzędu. Dodatkowo Kraków wykorzystuje swoje walory turystyczne będąc na pierwszym miejscu pod względem liczby noclegów udzielonych gościom z zagranicy. Co więcej, jest zdecydowanym liderem w zakresie oferty spędzania wolnego czasu, co przekłada się na jakość życia obecnych mieszkańców i jest magnesem przyciągającym nowych. Uatrakcyjnia to także miasto pod względem inwestycyjnym. Kraków to wreszcie miasto ludzi przedsiębiorczych, o czym świadczy duża liczba nowo zakładanych firm.

Istnieje jednak grupa wskaźników, które nie są dla Krakowa tak korzystne. Miasto powinno dążyć do poprawy swej sytuacji budżetowej, a przede wszystkim znaleźć sposoby finansowania bardzo istotnych z jego punktu widzenia inwestycji. Poprawy wymaga również klimat gospodarczy dla dużych, małych i średnich firm. W przyszłości powinno to w sposób istotny wpłynąć na poziom inwestycji sektora prywatnego. Kolejnym wskaźnikiem, który plasuje Kraków poniżej Wrocławia, jest średni poziom płac, co jednak może stanowić swego rodzaju atut w kontekście pozyskiwania inwestorów.

W świetle powyższych faktów Kraków jawi się więc po pierwsze jako miasto dobrze rozwinięte, choć z pewnymi mankamentami, a z drugiej strony ośrodek atrakcyjny dla inwestorów. Niższe niż we Wrocławiu czy, co oczywiste, w stolicy, płace oznaczają dla nich niższe koszty. Bardzo bogate zasoby ludzkie, w połączeniu z ofertą kulturalną, są dodatkowymi czynnikami pozytywnie wpły-

wającymi na inwestycje. Stosunkowo niski poziom nakładów inwestycyjnych może sugerować, że w mieście istnieje pewna „nisza inwestycyjna”, choć ta wymagałaby jeszcze głębszego zbadania.

Gdyby sporządzić „ranking gospodarczy” polskich miast, Kraków prawdopodobnie zająłby w nim drugie miejsce po Warszawie. Docenić należy dbałość o ofertę kulturalną i wykorzystanie możliwości, jakie niesie za sobą atrakcyjność turystyczna tego miasta. Uzasadnione wydaje się jednak przeniesienie środka ciężkości polityki lokalnej na sferę gospodarczą, w której jest wiele do zrobienia, przede wszystkim w kwestiach związanych z przyciąganiem nowych inwestorów i wspieraniem przedsiębiorczości już obecnej na krakowskim rynku.

Jakub Kwaśny, Arkadiusz Mroczek

ECONOMY OF CRACOW AT THE BACKGROUND OF POLISH METROPOLES

(Summary)

The aim of the article is to outline the economic situation of Cracow on the background of the three other major Polish cities. The main question is whether and to what extent Cracow stands out among them in economic terms. For many, Cracow has undeniable sentimental value and is attractive for tourist. What is often forgotten, is that it is also the second biggest city of Poland and the second biggest economy between Polish cities.

The text is based on a brief comparative analysis of four major Polish cities, including Cracow. The article uses public data, starting with the commonly used indicators of economic development, such as GDP, GDP *per capita* and labor market or entrepreneurship data. It takes into account the municipal finance, which made this comparison more complete. What is more, it includes data on the academic community, which seems to be important from the perspective of modern economic. In the final part it examines touristic and cultural events, what is very helpful in showing the specifics of Cracow.